

Latweefchu Awises.

Nr. 11.

Zettortdeenà 17. Merzi.

1860.

Awischn - sinas.

Rihgá ilgi ar to darbojuschees, kah dá weetá un ká tas jaunais leclais kummedinu nams effoht jataisa, ko Rihdsineeki gribb zelt, jo tas jadarra ar leclu sinuu. Nu tillai nospreeduschi, ka to taisfichoht pee Semmes-wahrteem, ahrspuffé, fur norakkuschi to Bankohku fflanski, tá ká tas Arkitekts (buhwefchanas meisteris) Gfs to faraktijis. Ta ehka makfaschoht 152 tuhft. rubl. Scho pawaf-far fahfchoht taisiht, lai rudden buhtu appafsch jumta un Septemberi 1861 tur warretu fahlt kummedinus rahdiht. Tai nammá warrefchoht kahdi 1280 zilweki flattitees.

Behterburga. Stary Maslawas un Iweres pilfatu til negantas putteneš hijufchas, ka ne warrejufchi pa dselves-zelku brauft un bij jagaida, kamehr 3schá Merzi to zelku israkufchi. Tá arri raksta no Wahsemmes: tais kalnós Behmeru semmè til makfigi suidtis, ka pulks zeemu tais kalnós peefnigufchi pilni, un no dauds nammeem tillai tee flursteni un weená zeemá tillai basnigas tohrnis effoht hijis redfems. Tur nu bihstahs no pluddeem.

Behterburga. Domehnu Ministers us Keisera pawehleschanu fohla 20 tuhft. rubl. teem, kas Kreemusemmè isgudrohs un taisfhs tahs labbas maschines pee lauku kohpschanas derrigas. Leelá Kreemusemmè gan wehl ir kauschu truhkums, bet augligas semmes pahrvilnigi; tadeht gan japateizahs Keiseram par tahdu teizamu padehmu.

Awrika. Marokkeefchi atkal kaxra-spehku fahrafufchi, fahf no jauna ar Spanjereem kantees. No Melillas nahfufchi un lehgerim pee Tetuanas usfrehjufchi ar leclu niknibu, bet brangi fakauti un aisdsihti tappufchi. Marokkas Keisers atkal fuhtijis fawu weetneeku pee D'Donnela, lai meeru derr. Scho reisi to peenehmis un nu fahfchoht par meeru

runnaht, jo Calenderi ne gribb scho kaxru un fklubina us meeru.

Italia. Nu israhdijees, ka Widdus-Italiefchi gribb faweenotees ar Sardinias walsti. Wif-fós pilfatós un zeemós Parmas, Modenas, Toskanas walstis un ir Bologans dalká, Pahwesta semmè, kaudis fa-ajinati no waldifchanas, ar leclu preeku fanahfufchi un 11 tá un 12 tá Merzi nu stary teem simstuhfstofohem kas bij ajinati, tillai mas tahdu hijufchi, kas rakstijufchi, lai Toskana paleef par ihpafchu walsti. Ar preeku gribboht padohtees Sardinjeru Behninam Wiktoram Emanuelam, un ja par to iszefkabs karfch, tad labpraht dohfchoht naudu un saldatus. Bet ko tad nu teizis Napoleons, kas to ne gribb? Gan rakstijis Sardinjeru Behninam, ka panemfchoht Sawojas un Nizzas semmites Alpu kalnós, ja Toskanu un Bolognu peenemfchoht; gan schá tá rakstidams fakka, ka ne buhfchoht labbi, ja Italeefchus klaufifchoht; gan ir Pahwests wirnam rakstijis, lai ne nemmoht wirna semmi, Bolognu un wiffadi draud. Tomehr lassam Awises, ka Behninfch teizis: Peenemfchoht Widdus-Italias ir Bolognas kauschu firdsluhgfschanu, jo tad tillai Italia warrefchoht palift stipra un no teem atkantees, kas wirnu til dauds 100 gaddu kaspinajufchi. Arri raksta, ka jaw effoht pawehlejis to faweenohht ar fawu walsti, un ka par to Napoleonam dohdohht Sawojas un Nizzas semmites. Sardinjeris til tuhda fuhtifchoht fawu kaxra-spehku us Widdus-Italiu, tur kohitelés to nolifchoht, arri jaw fa-ajina leclu walstis runnas deenu, fur lai nospreefch, ká to walsti nu lai cetaisa un walda. Tá nu darra prett Napoleonu un zittu waldineeku padohmu — un lai Deems finn, ká nu ees! Labbi un ar meeru jaw ne palifs. Jo Pahwests gribboht ar leclu lahstu-grahmatu

Sardinjeri nolahdeht un ar Neapeles Aehninu fa-
beedroees un Eistreikeru saldatus dabbujis, ar karras-
spehku gahstees us Bolognu un to Sardinjerim at-
neemt ar warru. Bahwests arri Napoleonam drau-
doht un ir Calenderi un zitti ne gribb, ka Napoleons
panemm Sawoju. Arri jekkabs Schweizeru walfts
un fakka, ka schai effoht jadabbu kahdas Sawojas
dakas un Sawojeeschi ne gribboht pee Spran-
tscheem, bet pee Schweizereem peeturretees, jeb pee
fawa wezza Aehnina palift. — Woi Napoleons
schohs klauschs? Ne tizzu, jo taggad fawu karras-
spehku, to Italias karru beiguschu tur wehl bij at-
stahstis, Lombardiä tä irr nolizzis un stiprinajis,
ka ikkatru brihdi ja patihl, warr gahstees us Sar-
diniju, us Wenezii prett Eistreikereem jeb us Wid-
dus-Italiu un Rohmu, un til gaida, kas buhs.
Pa tam Wenezias laudis til nemeerigi, ka Eistrei-
keris tillai ar saldateem tohs warr sawaldihht un il-
deenas kahdi jaleel zeetumä; — tas pats irr Nea-
peli, kur ikkatru nakti zitti augsti, zitti semmi laudis
tohy fanemti un zeetumä likti, un tas pats buhtu
arri Rohmä, ja Sprantschu Generals tur tohs itt
stipri ne sawalditu. Bet nu Napoleons wehl drau-
da, ka fawu karras-spehku isweddischoht no Roh-
mas, un tad lai Bahwests pats sinahs. Atkal
Wahzjemme bihstahs, ka Napoleons schai ne us-
bruht un panemm tahs semmes pee Reines. Ir
Dahni ar Osteines un Schleswikas semmi til ap-
lam un neschelligi darra, ka Wahzjemmei, (pee kur-
zas ka arri peederr), schai buhtu ja-eet palihgä; bet
ne drihst, bihdamees no Napoleona. Nu paschi
warreseel saprast, kas schi gaddä gaidamis, un ka
breesmigs karsch atkal wars iszeltees, no ka lai
Deems pasarga.

Unguru semmè, Pestes pilfatä kahdai At-
wofata zeenmahtei, tillai 4 gaddi laulibä buhdamai,
jaw 10 behrni effoht peedstimmuschu. Birnä gaddä
ta dsendinajuse trihnischus, ohträ un treschä gaddä
allasch dwihnischus un zettortä gaddä atkal trihni-
schus; tad nu 10 behrnius! Tee trihnischu effoht
nomirruschi, bet tee dwihnischu spirgti.

S—3.

Strehja siffeni.

Kä siffeni muhsu semmè isflattahs, to Awischu
lassitajam isstahstihht gan ne wajag, jo winsch tohs
redsejis katrä wassarä lehjam un kahpelejäm. Tee,
ko nosauzu par fkehju-siffeneem, rohдахs brih-
scham gan arri pee mums, bet waldees Deewam til
rettam, un tapehz mums naw tahdi pohstijati, kah-
di wiini irr semmès, kur siltaki ne pee mums. Jau
Kreewusemmè us meluas juhras pussi, un tad wehl
wairak Turku semmè un eeksch Aftas un Awrikas
wiini itt par leelu pohstu. Pee mums aispehrn
ruddeht Puffeneeku laulä nokehre tahdu siffeni, kas
kä putns bija fkehjis un nolaidees, gan peeluffis
no ilgahm fkeeschannahm. Scho mannim atnesse.
Bija tahds pats, ko arri no Kabilles pusses senn
gaddeem biju dabbujis, labbi resus ar plekkehäm un
raitbeem spahrneem, — un schis nu, warrbuht, itt
sweschuueeks të nomaldijees, kas sinn woi ne no
meluas juhras pusses, un winnam nemas ne pa-
tikke glahsu nammä, kur winnam bija dewis kohr-
teli, un neso ne gribbeja eefohst no wiffa ko bag-
gatigi winnam liktu preekschä; tapehz gallä tih-
scham nomirre baddä. Gan Awischu lassitajis jau
dasch ko sinna no scheem pohsta siffeneem, un no
teem warrbuht lassijis Mahjas weesi 1857 Nr. 35,
un arri Latw. Aw. 1827 Nr. 50, woi zittur kur.
Täpat wehl dauds atlizzees ko pahre winneem warr
stahstihht. Nosauzu schohs siffenus par fkehja-sif-
feneem jo labyracht, un ne par staigataja siffeneem,
tapehz ka wiini ihst ne staiga bet eet lehkschus woi
arri fkeeschus, un itt tahlä fkeeschana weenä lah-
gä, ka laudim brihmums to skattotees.

Strehju-siffeni daschä gaddä pohstidami arri
Wahzjemmi apmeklejuschi. Gaddä 2747 un 1748
tahdu siffenu barri nahze no Aftas us Wahzjemmi,
un schee barri, wairak kä simts affu plattumä un
pufsöhtru lihdi diwi juhdsu garrumä, nu fkehje
til beest, ka itt kä mahloni aptumshoja fauli. Geksch
teem sikkumeem, ko Mohsus fluddinaja, siffeni no-
faukti par flaidreem, tad nu par tahdeem ko ehst
irr wehlehts. Itt taijni ne warram ischkirt, kah-
das tahs sortes, no kurrahm Mohsus runna, jo
fkehju-siffenu irr wairak ne kä weena sorte. Mums

tahda barriba gan schkeet reebiga; bet tatschu tif tapehz ween, ka no masahm deenahm eeradduschi tà dohmaht. Salka zeppets woi schkinkis mums nekà ne reebj, un ne turràm to par neweffeligu. Bet raug, Arabia siffenus ehd katrà deenà, — un salku galku ehst tai semmè turr par neskaidribu un par faunu; zuhku galku tur bes tam ne aisteek. Siffenus ehd wahritus, zeptus, schahwetus, woi arri par milteem samaltus un par maifi iszeptus. Sahligà uhdeni wahriti wiini smekke kà wehschi. Zuhku taukà zepti un sweestà un meddà eemehrkti wiini Arabeescheem par brohlastu, un daschà gaddà nabageem weenweenigs ehdeens.

Sebbi ruddeni scho siffenu mahtites dehj sawus pautus (ohlas), no kurreem pawassarà tee behrni ischkillahs. Behrnu pulks semmi kà aplahj; pa deenu wiini rahpele pa lauku, wakkarà woi aufstàs deenàs tee salaffahs pee schobgeem (sehtahm) un krummeem; daschureif wiianu pulks tif leels, ka 3 lihds 4 pehdu augsti wiini aplahj semmi kahdu puhru gabballu; bet kad saule atkal rahdahs, wiini iskliht (Praw. Naum. 3, 17). Pehz diwi neddelahm behrni, — kam spahrnu naw, pirmo reifi mett sohnu, un 4 neddelu wezzi — ohtru reifi; katrà reifè us scho darbu teem wajaga 7 lihds 8 minutu. Nu wiini pilnam isaug, un aug wiianem arri spahrni, bet schee wehl naw tif stipri, ka warretu ar teem augsti pa gaisu skreet. Pehz zettortas pahweherschanas wiini pazellahs gaisà, un wiianu ne isfkaitami barri irr kà mahloni fauli aptumfchodami; tahlumà dsird wiianu spahrnu tschirgstechanu, kad schahs schiglas drufmas brahsdedamas atskreij. Daschureifi isdohdahs tahdu drahsnu nowehrst zaur brehlschanahm, klaiqaschanahm, tschingstechanahm ar dselschu=leetahm, katleem, bungahm, pulkste-neem, kohku-klabbahm, woi zaur duhmeem un zaur ugguni. Bet ja tahds pulks schahs mestees semmè, tad wiffas puhleschanas weltigas, — pohsta pulks ne zellahs atkal, pirmo pehdiga wahpa, pehdigs stohbrè, pehdiga lappa — apesti, un wiini eeksch ne zil stundahm wiffu nopohstijuschti. Pa tam Arabeeschi arri klahf schohs putnus pa puhreem maifes fanemt, un tohs wiini preeksch seemas lai-

ku eefahli woi krahfni zepj, woi sahls-uhdeni wahra un juntà schahwe, woi par miltu samall un kà maifi iszepj. Ko tulihst ne apehd, to taukschke woi gohsa, un tà tad fakkama wahrdam taisniba, kas skann: „siffeni galku fataisa par lehtu malku!“ — jo papreekschu wiini lohpeem atnemmu barribu tà kà lohpi janokauj, — un tad wiini paschi paleek par barribu.

H. R—II.

Zauna krahfs.

No Bahrtes. Mubfu draudse kahds mahju saim-neeks jau senn us tam galwu laufsijis, kà jo ar masumu malkas istift. Schur tur lehkus un uggunkurus apskattijis, raudsijis muhrehst tahdu uggunkurri, kas arri bes krahjns kurrinajchanas istabu silditu. Schis nodohms wiinam tif labbi isdedewees, ka nu jau ir dands zitti, — ne ween mubfu draudse; — bet ir klahsejds zeeminu nowaddos tahdus uggunkurus zell un flawe, ka ar puffi malkas, ka lihds schim, isteekoht un istabà ehdeenu wahroht, ir bes krahjns kurrinajchanas, pat stiprà falla laikà, silta effoht. Wehl ohtrs katls arri reise uswerdoht preeksch lohpeem pellus appluzzinat jeb zittahm wajadfsbahm.

Meschi azzim redsoht arween masumà eet, un dascheem tahlu wiini meklejami. Meschu waldischana winnus — pareisi — arween zeetaf taupa un siltumu seemahm katrs tatschu mihto. Tapehz katrs jau labbi darritu tahdu uggunkurri apgahdadamees. — Mafajohst gan, — labbi taishts ar dedsuanteem steegeeteem, pohdneeka taissteem pohdeem un krahschnu dselscheem, 6 lihds 7 rubuteem. — Bet ir 7 rubeki ne warr isbaidiht rehkinajohst to malku, kas stiprà seemà krahfni kurrinajohst iseet. Prahtigs namma-turretajs drihs apkers, ko tas malka, siltuma labbad ween malku peegahdajohst, sirus, wihrus puhleht, leetas un laiku pohstihst un tehrehst! Wifswairaf lauzineekeem!! Tadeht zil spehschu, raudsichu isteekt, kà schis uggunkurris muhrejans:

Kehki, jeb ja naw kehka, nammà eemuhri sawus katlus, — zil tew pee namma tureschanas wajadfsigi irr. Muhri tà, ka warri pehz wajadfsi-

bas uszest ir nozest, — un tai augstumā, ka warri appakšch preekšēja katla malku jeb schaggaras pabahst. — Schim katlu muhrim prettim eeksch istabas, pamuhri masu krahjniti, — us to gabballu — 4 pehdas garru, 3 pehdas augstu un 5 pehdas plattu fawai wezzai krahfnei blakkam, ar tahdahm reerehm, kà no eekschas kurrinamahm krahfnehm irr. To reeru warr muhrecht 5 un eelaišt ne tahlu no feenas wezzā krahfnē, lai šwelmi un duhmus zaur krahfnē spēlti wekš kehki. Tai reerei stary abbahm krahfnehm dselschu plahtes aischaujamais irr waijadšigs, lai maisi krahfni zepvoht ngun-kurreis šltumu ne nowelk.

J. B.

Derrigi padohmi.

Augku kohku kohpejeem. Ne nemmeet par taunu zeen. — e Latw. Nw. Nr 40, kà es ar Juhfu, gan derrigu padohmu, pahru wahrđinus par kohku aprinkošchann un ahdereschanu usdrihštōhs saweenohht.

Gan daschōs rakštōs lassidams fawā mulka prah-tā daschu reisi dohmaju, kà tas warretu buht kad fakka: „Kohku ahdereschana tohyoht tamdeht darrita, lai ta fulla, kas kohku sarrōs uskaphuse, wairs ne warr atpakkat us faknehm un zelmā dohteēs; bet par seedu un augku pumpurischeem paliktu.“ — Es dohmaju tā, kà kohka fulla atpakkat nekād ne kriht; bet weenreis us augschu sarrōs dewuseēs, turpat saweenojahs, woi nu kohks ahderēhts, jeb ne; bet riakochana un wiffada ahdereschana tohy tālabbad darrita, (es to tā dohmaju un zerru kà tam wihram Penni buhs taišniba) lai zaur to kohku fulla tezzeschana aiskaweta un jo nespehzigā tappuse, ne ween lappahm un sarreem, bet jo wairak seedu pumpurischeem par labbu pee-eet un tohs waito. Kamehr kohks trefni un štipri sarrōs aug, tamehr no wiinna mas augku mantōsi. Tā tad nu trefni jeb ahtri augošchu kohku waijaga pa biščlim wahjaku un nespehzigaku darriht un to augšchōnā aiskaweht; tad kohku sarri un seedu pumpurischī labbi cenahks, tad buhs jo štipri wiffadu

laihu un fallu seemā un pawassarā iszeest un nah-foschā wassarā augku ne truhks.

Tahda augšchanas aiskaweschana irr tad nu ta sarru apfeeschana, kà zeen. — e minnetā Nri. mahzija, no wiffahm ta labbaka. — Es to jaw fenn esmu isprohwejis, bet ar rupju missina drahti, ne wis ar schnohru, esmu wiffswairak tohs sarrus, kas no dahrsueekeem „laupitaji“ faukti tohy. Juhli m. beigās apsehjis un ruddeni atkal drahti atnehmis. Scho wihši wehlu tad gan katram labprahht pee fawa ne-augliga kohka isdarriht; bet mihti luhdsu wiffus, to kohku ahdereschanu jeb no misas gredseņu isgreeschanu pawiffam atmešt. Weidsama tohy un warr weenweenigi pee wihna kohkeem isdarrita. Wiffa kohku ahdereschana zc. wiffswairak kad to neprahhtigi isdarra, maita kohku wesselibu un pa-ihšina wiinnu muhschu. S. R.—s.

Belgeru femmē tannis weetās, kur drudšis ar weenu walda, atraddušchi prett scho šlimmibu lohti derrigu, šaku jeb arri kaltetu, štipru, appinu tehu. Bet ne tizzu, ka iklatram, kam drudšis, buhs derrigās sahles. Bes daktera sinnas lai ne dserr.

—ld.

Sluddinaschanas.

Tai 5tā April deenā f. g. Disch=Šlmajaš muiščā (metahł no Dohrbes pilfatina) noturrehs u htrupi, kurrā wairakšohlitajeem tihs pahrdohhtas daschdaschadas leetas, probti: širgi, gohwis, aitas, zuhkas, ratti, kammanas un wiffadas zittas femmes darba leetas, tā kà arri gultu drabnas, mehbeles un t. j. pr. 2

Disch=Šlmajaš tai 23schā Webrnari 1860.

Brambergamuiščā pee Jelgawas kahda jaunā ehka, kas peeder Rentes kungam, no šchi tohy isdohta. Škaidru sinnu par to warr dabuhht pee 2

Bramberga muiščas waldischanas.

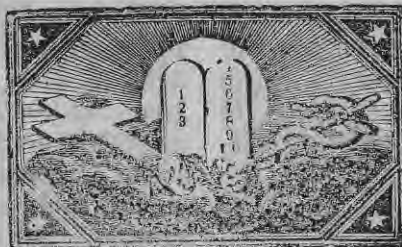
Manneem drangeem un pasibstameem es daru sinnam, ka eeksch mannas kohtes Janņfohnā nammā, Talsenē warr dabuhht wiffadas Enlanderu tehrauda leetas, kà daschadas wibles, sahges, šlibnestas, kaktas, ehweles, dširkles un kahdas nekahdas zittas prezēs. 2

Aug. Kochius.

B r i h w d r i e k e h t.

No juhrmassas-gubernementis augstas waldischanas pusses: Collegientalh G. Blaeſe, Jensor. Jelgamā, tai 14. Merz 1860.

No. 45.

Jaunas siunas.

Deepajas pilfata Krohna fkolhla, kur Schibdu beheni mahzabs, un tur lihds schim fkolhmeisters Widriksbergis bijis, taggad Pedders, Tehpates fkolhmeisteru fkolhla mahzijeas jaunellis, par fkolhmeisteri eeliks un no augsta Krohna apstiprinahts. Nabbagu namma lihdschinnigs fkolhmeisters Nahtings, aispehrn par nabbagu nammu usraugu pazelts, un winna weeta nu fkolhmeisters Gruns cestahjis; un pee Latweefchu basnizas, kur lihds schim Ulriks Schonbergis par fkolhmeisteru un dseedataju bijis, un kas us Wehrigalli par fkolhmeisteri aisgahje, aispehrn par Jahneem, irr Jehkabs Schlubbers, Nihzes pagasta jaunellis, winna weeta eezelts. C. F. S.

Saffeanusenē (Brankpurtes preefch-pilfata) pilfata birgeri fanahkoht katru leelo peektdeenu norunnatees, weenam flimmam birgeram, kas pats ne warr strahdaht, winna laufus apstrahdaht. Ir sehogadd schahdu fanahfchanu un norunnafchanu turrejuschi un buhschoht kahdam flimmam dahsneekam palihdscht. Teizams eeraddums, pehz kurra derretu ir zittas weetas darriht. —Id.

Kristus debbes-braukschana, Swehta Garra isleeschana un pirma kristigu lauschu dschwoschana.

I.

Kristus irr uslahjis debbesis, sehdees pee Deewa ta wiffuwalditaja Tehwa labbas rohlas.

Ne taktu no Jerusalemes irr kalns us rihta-puffi, to nosauz par ehes-kalnu. Schinni kalna irr diwi meestini; weens Betania ar wahrdu, ohtrs Betwage. Gelfch Betanias dschwowa Marta un Marta un winnu brahlis Lahzarus, ko Kristus no

kappa iszehle; tur Kristus labpraht peemettahs, jo winsch mihkloja Lahzaru un winna mahfas. Un kad winsch bija augscham zehlees un tshetredesmit deenas ar teem fawejeem kohpa dschwojis un nu jau ta stunda klahht nahze, no winneem schirtees, tad winsch tohs iswedde lihds Betaniu un tur kalna teem parahdijahs. Un kad tee Jesu redseja apskaidrotu kalna stahwofchu, tad tee preezajahs; bet zitti ne gribbeja tizzeht. Un winsch teem pawehleja ne-atstahtees no Jerusalemes, kamehr wiini palifchoht kristiti ar to Swehtu Garra. Un tee, kas tur klahht bija, winnu waizaja, fazzidami: „Kungs woi tu schinni laika Israela walstibu atkal uszelsi?“ Bet winsch fazzija: „Jums ne peeclahjahs sinnahht tohs laikus jeb brihschus, ko tas tehws sawa pascha warrä lizzis. Bet juhs to spehku ta pahr jums nahlama Swehta Garra dabbusfeet un buhsfeet manni leezineeki lihds pat pasaules gallam.“ — Un tee weenpadesmit mahzekli winnu peeluhdse, un Jesus runnaja wehl ar teem un fazzija: „Man irr dohta wiffa warra debbesi un semmes wirfa. Tapedhz eita un darrait par mahzekleem wiffus laudis, tohs kristidami eelfch ta wahrda Deewa ta Tehwa, un ta Dehla un ta Swehta Garra, tohs mahzidami turreht wiffu, ko es jums esmu pawehlejis. Kas tizz un tohp kristihts, tas taps swehts, bet kas ne tizz, tas taps pasubdinahts. Un dauds fihmes teem tizzigeem pakkaf ees; manna wahrda tee wellus isdshs, ar jaunahm mehlehmn runnahs; tshuhstkas nodshs nohst, un kad tee kahdas nahwigas sahles dfers, tad tahs teem nekaitesh. Us teem newesseleem tee rohkas usliks, tad ar teem buhs labbaki.“ Un to fazzijis, winsch tohs swehtija un schlihs no teem un azzim redsoht tappe uszelts, un padebhes to usnehme no winnu azzim un winsch irr sehdees pee Deewa labbas rohlas.

Kad tee wehl us debbesim flattijahs, winnam us-kahpjoht, redsi, tad diwi engeli tur stahweja bal-täs drehbës, kas aridsan fazzija: „Schis Jesus, kas irr usnemts debbesis, tas atkal tä nahks, lä juhs wiannu effect flattijufchees us debbest uskähp-jam.“ (Ap. darb. nod. 1.).

Meib. Kristus leelä trauftshan'.

Kristu usnemm debbes,
 Par ko firds wairs drehbës?
 Wiafch mums sawu Garru fubt,
 Ka mums buhs pee Deewa kluht.
 Gohds Deewam dohts!

Wiafch pee Deewa rohkas
 Gan reds muhsu mohkas
 Un muhs gallä noweddihs
 Sawä preekä debbesis.
 Gohds Deewam dohts.

Lai meh's wiannu teizam,
 Slaweht to ne beidiäm,
 Preezajtees juhs kristiti,
 Jesus walda muhschigä.
 Gohds Deewam dohts.

Kad nu mums irr leels augst's preesteris, kas zaur tahm debbestan irr gahjis, Jesus tas Deewa Dehl's, tad lai meh's scho apleezinaschanu stipri tur-ram. Jo mums ne irr augst's preesteris, kas pah'r muhsu wahjibahm ne warretu eeschehlofees, bet kas wiffäs leeläs tä lä meh's irr kahrdinah's, tomebr bes grehka. Tad nu lai meh's ar drohshibu pee-ectam pee to schelastibas krehslu, ka meh's ap-schehloschanu dabbuyam un schelastibu atrohdam par palihdsibu ihstena laika. (Ebr. 4, 14—16.).

II

Es tizzu eeffch to Swehtu Garru, weenu swehtu kristigu draudsi, to beedribu to swehtu.

(Sw. Apustuku darbt, nod. 2.).

Tee mahjektli, kas Jesu redseja uskähpjam us debbestän tanni kalnä, kas tohp jaukt's eljes-kalns un naw tablu no Jerusalemes, weenu swehtdeenas gahjumu, atgreeseb's us Jerusalemi un pastahweja weenprah'tigi eeffch luhgshahanam un peclubgshahanam lihds ar tahm feewahm un ar Marias Jesus mahtes un ar wianna brahteem. Un kad nu ta waffaras-swehtku deena atnahje, tad wiffi ween-

prah'tigi bija kohpä, un tur peepefchi no debbestim ruhfschana notiffe, ittin lä no breefniigi puhhdama wehja un wiffu to nämmu peepehdija, fur tee seh-deja. Un teem dallitas ugguns-mehles parah'dijahs un sehdehs us ikweenu no teem, un wiffi tappe pee-pilditi ar Swehtu Garru, un eesahje runnaht ar zittahm mehleh'm, ittin lä teem tas Gars dewe is-runnaht. Bet tur bija Juhdu laudis, Jerusaleme dshwodami, Deewabihjigi wibri no wiffahm tau-tahm, kas irr appafsch debbes. — Kad nu tee Apustuki runnaja, tad tas pulks nahje kohpä un istrubzinajahs, jo ikweens tohs dsirdeja runnajam sawä mehl'e. Bet zitti mehdidami fazzija: „Tee no salda wihna irr pilni.“ — Bet Behteris stahweja ar teem weenpadesmiteem, pazehle sawu balsi un pamahzija tohs laudis, ka tas tä effoht, lä tas praweets Joels fakka: „Tas notifs pehdigäs deenäs, fakka Deews, ka es isleeschu no manna Garra us wiffu meesu, — un tas notifs, iffatrs kas ta Kunga wahrdu pee-fauks, taps isglahbts.“ Un wiafch ar dauds wahrdeem parah'dija teem Jrae-literu wihreem, zil nelabbi tee darrijuschi, ka tee Jesu no Nazaretes, to wihru, ko Deews skaidri eeshmejis zaur spehzigeem darbeem un brihnumeem un sihmehm, — nehmuschi un zaur netaisnu roh-kahm pee kruska peekalluschi un nokahwuschi. „Scho paschu Jesu Deews irr usmohdinajis un debbesis seh'dinajis pee sawas labbas rohkas, un wianam dewis to swehtu Garru isleet, lä juhs redseet un dsirdeet.“ — fazzija Behteris. „Juh's wiannu kru-stä sittuschi, bet Deews wiannu darrijis par kungu.“

Kad tee laudis to wahrdu dsirdeja, tad teem firds pah'rtruhke, un tee us Behteri un zitteem Apu-stuleem fazzija: „Wibri brahti, ko mums buhs darriht?“ Behteris atbildeja: „Atgreeseetes no greh-keem un leezeetes ikweens no jums kristitees us to wahrdu Jesus Kristus pee grehku pameschanas, tad juhs to dahwanu ta swehta Garra dabbuseet.“ Un tanni deenä tappe kristiti pee trihs tuhfft. dwehseleh'm.

Meib. Es sehlees sweiks un weffels.

1.

Ateij, ateij ar preefu,
 Tu debbes ballodih't!
 Us wahju tulfchineeku
 Lai tawa gaisma spihd!

Nahz manna firfina,
Ta buhs zaur tawu sinu
Zaur mihlu tizzibian
Tew mahjas-weetina.

2.

Al selta = lectinsch libfi
Atweeglo prahtinu
No wezzeem fahrneem schlibfi
Mums wahju firfina!
Lai tawas straumes fkreen
Un pild ar mihlestibu
Un isleij schelastibu
Us teem, kas behdas breen.

3.

Tu tuffcheem baggatiba,
Tu mehle bailigeem
Spehks wiffa nespehziha,
Zeksch wiffeem atstahstem,
Preeks ta nosfummuscha,
Paspahrne sweschineekeem
Ta faule neprahmeekeem —
Nahz man arr palihga.

Ja kas ne peedsenn zaur (kristibas) uhdeni un
swehtu Garru, tad tas ne warr ee-eet Deewa wal-
siba (Joh. 3, 5). Juhs ne effect dabbujuschi to
Garru tahs kalposchanas, ka jums atkal jabihstahs,
bet juhs effect dabbujuschi to Garru tahs behni-
bas, zaur ko mehs sauzam: „Abba Zehtht.“ (Reem.
8, 15). Jo Deews mums ne irr dewis to Garru
tahs bailibas, bet ta spehka un tahs mihlestibas un
tahs gaddibas. (2 Tim. 1, 7.).

Deews muhs irr darrijs swehtus zaur to mas-
gafchanu tahs atdsinschanas un atjaunaschanas ta
swehta Garra, ko winsch irr islehhis pahr mums
baggatigi zaur Jesu Kristu muhsu Pestitaju (Tit.
3, 5, 6.). (Turplikam beigums.) C—e.

• Lectus lahfes.

Rahda lectus lahse fazzija us ohtru: „Es lab-
prahnt gribbetu sinnaht, kapehz mehs pee scha lohga
fittam?“ Dhtra lahse atbildeja: „Schè dshwo
nabbaga atraitne, kureai naw ne kummosa maises;
tai mehs sluddinam: Deews swehti semmiti ta,
ka mihka maisite aug.“ —Id.

Lihsfiba.

„Bittes fakkeet, fur juhs to meddu nemmat?“
jautaja lahzis. „Nahz lihds.“ Fauze weena bischu
strahdneeze un to pee seedoschas leepas aiswedde.
Schè nu leepu seedos meddus. Bitte tikfuschi strah-
daja. Urri lahzis uslihde un schurp un turp mel-
leja un ohrschkeneja, bet meddu ne atradde. Ta
sehnd dafsch jauneklis skohlàs, bet ne tohp gudrats.
Leepas seedos bija deesgan meddus, tik ka lahzis to
ne spehje atrast. B—nn.

Pee

faldas duffas aisgahjuscham wezstehwam, nelaika
zeenigam Uhlrawas mahzitajam

Rahrlim Sugenbergerim

passat faukts.

1.

Sirms un gohda tehws irr duffeht ghjhis
Alduffeht no darba puhlina,
Jauku peemianu taf mums atstahjis
Dshwodams, ko mihli fakrahja.

2.

Kursch gan ne zeenih to rakstu pulku,
Ko tas Latwjeem labprahnt gabdajis,
Kursch gan ne pasih to dseefnu tultu,
Kas lihds mirt ta jauki dseedajis?

3.

Debbes Rehniusch fokles tam panehmis
No tahn drebbedamahm rohzinahm,
Paleekamu dshwi tur nolehmis,
Kur dseed eng'ti dseefmas tuhstoschahm.

4.

Paldees Tehws, par tawu firdi mihlu,
Ko tu dshwodams mums rahdiji,
Paturresim to ka jauku fihlu, —
Kappa shmi — ko pats shahdiji.

5.

Duffi faldi, dsestrā semmes allā,
Latwju tautas ibstais mihlotajs,
Latwju behrni dehtihš kappā mallā
Puklites tew, freetnajs dseedatajs.

6.

Un tabs dseefmas, fo tu mums atstahji,
Skannehs wehl wirfs tawa kappina,
Un tohs seedus, fo tu scheid sakrahji,
Latwju meitas pihs tew wainagā!

G. J. Schönberg,

Latweefchu tautas wahrđā

Wehl jaunās sīnnās.

Wilnas pilfatā effoht 9tā Janwari 1860
ittin warren leelu meitenu flohlu, kur augstās
gudribās mahza — eefwehtijuschī.

Behterburgas Awisēs raksta, ka tai 31mā
Janwari Behtera basnizā jaunš Lutteru mabzītajs,
Münderš wahrđā, no zeeniga General-Super-
denta Dr. v. Flittnera effoht eewests. Tee zeen. mah-

zītaji Bäckmanns un Hesselbergis effoht pee fchi fw.
darba palihdsejuschī.

Vondonē, tai warren leelā Enlantes galwas-
pilsatā effoht taggad 429 leelas basnizās, 423
luhgšchanas nanimi un 1500 leelas un mafas
flohlas. Tad nu Londones pilfatā 10 reis wairak
to basnizu kā par wiffu Kursemmi kophā. Tad
tā pilfats kā pilfats.

G. J. S.

Sluddinaschanas.

Grahmatu pahrdewejs Harry Dohuberg no Lee-
pajas ir 1mā Webruari arri **Kuldigā** grahmatu
bohti ceristejis, kur warr dabubt piht wiffadas
Wabzu un Latweefchu grahmatas. Utrohdams Kul-
digā, kaupmanna G. Schmidta nammā un Lee-
pajā Leelā celā, Spizzmakara nammā. 1

31mā Maijī 1860 un tais deenās pehz tam **Pree-
kules** basnizkunga muischā par fšaidru nandu
uhtrupē isdohs: sirgus, aitas, bittes, rattus un fam-
manas, sirgu rihfus, muischas-istabu leetas (arri jaunās
klawihres no G. J. Gebaur. Sen. Hensbergā), dahrsa
un lufnas leetas, ammatneeku leetas, apfalti kofsa-
traufi, gultu un galda drahnas un wehl daudi tabdas
namma-leetas.

G. Hugenberger,
Preekules mahzītajs.

Rabbibas un prezju firgus Rihgā tai 21. Mai un Leepajā tai 21. Mai 1860 gaddā.

M a l f a j a p a r :	Rihgā.		Leepajā.		M a l f a j a p a r :	Rihgā.		Leepajā.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Tschetw. (1 puhru) rudsu 175 lihdi	1	85	2	—	1/2 puddu (20 mahrz.) dselses . 100	1	10	1	—
1/3 " (1 ") kweefchu 300 —	3	—	3	25	1/2 " (20 ") tabaka . 115	1	20	1	40
1/3 " (1 ") meefchu 170 —	1	70	1	90	1/2 " (20 ") fchichtu appinu	2	70	2	30
1/3 " (1 ") ausu . 120 —	1	20	1	20	1/2 " (20 ") schab. zuchtu gall.	2	60	2	—
1/3 " (1 ") sirau 200 —	2	30	2	30	1/2 " (20 ") krohna linnu	2	50	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu milt.	1	75	2	—	1/2 " (20 ") bracka linnu	1	25	1	20
1/3 " (1 ") bihdelet. —	2	60	2	75	1 muzzu linnu fcheltu . . 5,25 lihdi	5	50	5	—
1/3 " (1 ") „ kweefchu mil.	3	60	3	25	1 " filku . . . 9,25 —	9	75	8	50
1/3 " (1 ") meefchu putrain.	2	30	—	—	10 puddu farkanas fahls . . .	4	80	4	50
10 puddu (1 birfawu) seena . 300	4	—	—	—	10 " baltas rupjas fahls . . .	4	80	4	50
1/2 " (20 mahrz.) sweesta 350 —	3	70	3	—	10 " " smalkas " . . .	4	80	4	50

B r i h w d r i e k e h t .

No juhermallas-gubernements augstas maldifchanas puffes: Collegiemath G. Blaesfe, Benfor. Jelgawā, tai 24. Maijī 1860.

No. 87.

Alwischu

peeliffums.

Missiones

finnas.

Nr. 11.

1860.

XXXVII. **Par Deewa walstibu pagannu starpá.**

10. **Madagaskares = falla.**

(3)

(Stattees Nr. 10.)

Tomehr paschi waldineeki winnu stipri luhdse, kad atkal meers buhshoht, atnahkt atpakkat, un par diwi gaddeem Ellis atkal jaw turp dewahs us zekku. No Galantes winsch schoreis nahze ar til dauds leetahm un daschadahm dahrgahm mantahm, ka gan lihds schim nekahds missionars tahdas ne bij weddis lihds. Galenderu Rehnineene winnam dauds dahrgas dahwanas preelisch winnas fallaswaldineezes bij lihds dewuse; stary schahm ir winnas paschas un winnas augsta laulata drauga bildees un tapat arri weenu bildi par winnas leelo pilli, wiffas flaisi mahletas un seltu rahms eelitas. Pats leelakais Galenderu ministra kungs bij rakstijis grahmatu, kurrá teize, ka Galenderi labprahnt redsoht, kad Madagaskares fallas laudis atsihschaná un labklahschaná peuenemotees, un ka no fawas puffes ne gribboht nemas maifitees eelisch winnu paschu waldischanas leetahm. Par zittahm leetahm, ko Ellis lihds nehmis gan arri tahda bij. kas winná fallá lihds schim ne bij dsirdeta neds redseta. Brohti winsch preelisch kahdu pahri jubdsi semmes dabbuta telegrawi, un winsch zerreja wiffuwairak teem fallas-laudim parahdiht, zil dauds wairak eelisch wiffahm leetahm Ciropas laudis esfoht prahntá un atsihschaná leelaki un gudrakí par winneem. 1856tá gaddá Ellis peelaide pee Tamatawes ohstas. Rehnineene taggad ne leedse wairá,

ka nahk paschá galwas pilfatá; wehl wairak, patte bij pawehlejuse Ellis leetas turp nowest, un deht tam 100 zilweku bij suhtijuse unpehz ar 16 peelahdetahm laiwahm Ellis pa Zhraka uppi us augschu brauze. No pirma galla zelsch gahje zaur leeknahm, zaur purwjeem un krushmeem, kur krolodili un zitti swehri dsihwo. Tahdas weetas nabbaga kristiti laudis bij paslehpufshees, kad winnus waijaja. Pehz ta semme wairak un wairak pazehlahs, un nu parahdijahs til jauka un augliga un pilna Deewa daschadu dahwanu, ka Ellis ne sinn deesgan to isflaweht. Gallá pats galwas pilfats spihdeja. Rehnineene winnu daudsreis pee femis usnehme, winnu arri lifke eewest pascha leelá un brangá pilli, ko par sudraba nammu fauz. Wifs te isfkattijahs labbi. Taks dahwanas, ko Ellis lihds atneffe, ihpaschi ta telegrahwe, til tohti Rehnineenes prahntu peelabbinaja, ka labbu laiku winnam lahwe pakawetees un ar teem kristiteem fa-etees. Zebfchu arri ne warreja Rehnineenes prahntu greeft pee Kristus Ewangeliuma, jebfchu tas bij ka lihds schim aisleegts, tomehr ar Galendereem atkal uszehle andeles-beedribu. Ellis gan redseja, ka Kristus wahrds wehl ne bij wiffai apspeests schai mallá. Zldeenas winsch ar teem kristiteem warreja farunna-tees; wiffuwairak sem waklara un nakts widdá; jo winsch bij Rehnineenes weefis un pehz winnas pawehleschanahm winnam bij jaturrabs. Tai grahmatá, ko winsch farakstija par schahm leetahm, ne atrohn nekahdas finnas par teem kristiteem, ko winsch ar teem runnaja un ko no winneem dsirdeja; winsch tohs tillai fauz par faweem draugeem. Kad buhtu fawá grahmatá flaidri par wiffahm schahm leetahm runnaji, kad pascheem teem kristiteem tas

buhu par leelu fahdi bijis. Zo schi grahmata arri ahtri warr atnahkt Madagaskarè, un tur tee laudis, kas Rehnineenes pilli dshwo, naw wairs til dumji un nemahziti ka zitti pagani; tee runna Gulereru un Sprantschu wallodas, teem irr balles un kumedini un zittas islusteschanas pehz Giropas lauschu mohdes. Zo ween warram no Ellis grahmatas redseht, ka Deewa wahydu lassischana un tizzigas luhgischanas irr tas spehks, kas tohs kristitus par wissu to waijaschanas laiku usturreja. Sawà dshwofchanà winni wissai gohdam turrabs un winnu nifnaki naidneeki to ween winneem pahremett, ka winni sawu tehwu tizzibu irr atmettuschi. Schi irr ta waina, deht kuras tee paganu preefteri, kas wissuwairal to waijaschanas ugguni prett kristiteem uskure, schohs par tahdeem laudim isflawe, kas tai waldischana prettineeki effoht. Zo pehz winnu paganu tizzibas to mirruschu Rehninu dwehseles irr par teem leelakeem deeweem, kam jakalpo, un tapat winni nu dohma, ka arri to kristitu lauschu tizziba un Deewa kalposchana irr zitta nelahda, ka arri winnu nomirruschu Rehninu kalposchana un peeluhgischana. Kad nu kahds Madagasschees peeahne kristigu tizzibu, tad par to spreede, ka tas effoht sawus ihstenuus waldineekus atstahjis un Giropas Rehninam kahdam par pawalstneeku peeteizees. Rehnineenes pilli Ellis daudsreis ar winnas dehtu, to Krohna mantineeku, fatikkahs; schis, ka jaw sinnams, paganu mahnus bij atmettis. Wusch wissadi melleja ar Elli isrunnatees par tizzibas un walsis leetahm; bet arri par schahm runnahm Ellis ne drihksteja ar skaidreem wahdeem ko stahstih. Arri to ne warr ihsti skaidri redseht, woi schis Rehnina dehts jaw irr kristihts woi ne. Ellis wehl Enlantè dabbuja dsirdeht, ka tas effoht Rattoku tizzibu peenehmis. Bet to wusch taisni leedsehs, un stahstija, ka preeksch ne ilga laika kahds Rattoku preefteris effoht pee winna atnahjis, kas winnu gribbejis peerunnahkt, Rattoku tizzibu peentem; tad pats arri effoht winna laulatam draugam to kusta fistu Pestitaja bildi no fadraba isleetu schlinkojis un pascham kahdu medalji ar Zumprawas Marias bildi, tohs pamahzidams, kad winni schahs bildes us fruktim neffischohkt, tad Deews winnus swehtischohkt ar behnu, ko lihds schim fa-

wà laulibà ne bij peedshwojuschi. Bet tas effoht welti bijis, jo ne effoht nelahdu behnu sagaidijuschi.

Wehl par dauds zittahm leetahm Ellis ar to Krohna mantineeku sarunnajahs; jo schis likkabs ihsteni prahtigs un labirdigs zilweks buht, kas to gan labbi apzerreja, zil grubta atbildeschana teem waldineekeem un zil tohti waijadiga leeta tadeht, ka tee to ihsti sin un proht, kas winnu pawalstneekeem par labbu. Arri par sawu Deewabihjigu firdi tas pats daschas labbas leezibas dewe, ta ka gan warr zerrecht, ja Deews tas Kungs winnam palihdsehs sawu walstibu usnemt, gan gluschi zittadi pee Madagasscheeem buhs nekà ihds schim. Kad Ellis nu laiks bij klahk schirtees no tahs fallas, tad wehl pehdigu wakkaru Krohna mantineeks ar winnu mihti sarunnajahs, un nahkamà rihrà ar leelu gohdu wehl labbu gabbalu winnu pawaddija. Ellis par wissu to, ko wusch tè bij redsejis un dsirdejis, ihsti preezigs bij un pilns zerribas fallu atstahje. Bet — tè atkal rahdahs, ka zilweku dohmas sawadas nekà Deewa dohmas. Zo ne zil ilgi, tad no Londones missiones beedribas dabbuja to sinu: Tee behdu padebbeschi, kas til ilgi par scho nabbaga fallu ar winnas kristitu pulzinu staiga, wehl naw noskaidrojusches, bet jaunas breefmas rahda. Tee kristiti zeesch waijaschanu un nahwi. Nelahdam Giropas zilwekam naw brihw pee pascha galwas = pilfata pee-ect, ka tohs apbehdinatus tizzibas brabus warretu eepreezinahkt un stiprinahkt, wiss ko kristiga mihlestiba par winneem warr darriht irr tas, ka par winneem Deewu luhds.

Zo tad ir mehsh, mihlee missiones draugi, no wissas firds lai darram, lai to darram pasemmodamers appaksch ta Kunga brihnischligu padohmu, bet arri stipri tizzedami un zerrodami, ka Wusch sawà laika to behdu bifferi, kas saweem laudim tur wehl jadserr, pahwehrtihs par preezibas wihnu. Zo palek stipra Winna apsehlichana, ka Winna wahds tuksch pee wianna ne atgreessees, bet isdarrihs to, kas tam patihk un isdohsees labbi, par ko tas irr suhtihst.

Nahkamà reisè ar Deewa paligu atkal zittu missiones druwu usnemim, prohti Awrikas rihra-pusses mallà.

• Missionaru sanahfchana Indijâ.

Uwifchu laffitajeem Indijas semme no Missiones finnahn buhs pafstama. Bes tam arri daudreis Aw, sinas Indiju peeminneja; itt ihpaschi tanni laikâ, kad Calendereem tur ar tabs semmes eedfihwotajeem 1857tâ gaddâ karsch fahfahs. Baldeewâ Deewam! kara-breesmas taggad pagallam, kas pahraf par 2 gaddeem tur breefmigi trakkeja. Toreis dumpis dauds milj. zilwekeem labklabfchannu is-pohstija, janfus un no Deewa apfwehtitus semmes gabbalus par pohsta weetu padarrija un dauds tuhft. zilwekeem affinis islehsje. Arri missiones darbam bij dauds grubtuma un mohkas jazeesch. Dasch missionars zaur sohina afmini kritte; basnigas un luhgfschanas nammus, missionaru mahjas un skohlas dumpineeki nopohstija; daschâs weetas jaunâs un masas kristigas draudses isnihzinaja. Ar Deewa schehligu paligu isdewahs Calendereem dumpineekus sawaldiht un selta meeru semmei ardoht. Indijâ taggad 22 missiones beedribas ar 450 missionareem no muhsu tizzibas jo ruhpiigi publejahs, lai ta rihta swatgsne pee scheem paganu laudim uslehtu un tas aufektis pahr teem spihdetu, kas fehsh tumfiba un nahwes ehna. Bet sinnas, missionara darbs irr jo grubts; meesai un garram aplam dauds publiua jareds. Tur wajag lehniga un pazeetiga garra, laipnigas un mihtligas firds, nepeekuffuscha un ne-apnikkuscha prahta, kas pafstahwigi publedamees tomehr wehl mas auglu reds un fagaida. Tadehl missionari nospreeduschi, weenreis par gaddu sanahft kohpâ, forunnatees par missiones darbu, isteikt sawus preekus un behdas, norunnahht par daschadeem padohmeem, ka schis grubts darbs pee paganeem jo labbi weiktohs, stiprinatees eeksch tizzibas un mihtlestibas u. t. j. yr. Pirmo reis sanahze Kalkuttas pilfatâ 1855tâ gaddâ, Septembera mehnesi. Bij sapulzefchannahs par leclu fwehtibu. Missionari kohpâ Deewu luhdse, sw. meelastu baudija, runnaja un spreede par sawu darbu pee paganeem, isteize par sawahm jaunahm kristigahm draudsehm, par skohlas buhschannu un daschadahm zittahm wajadfibahm. Atkal sanahze 1857tâ gaddâ Benares pilfatâ; arri fchê ne bij darbs par welti. Trescha sanahfchana bij 1858tâ gaddâ, Maija mehnesi eeksch deenas-widdus Indi-

jas us teem sillajeem kalneem. Schi beidsama sanahfchana arri par sawu missiones darbu sinun dohd. Deenas-widdus Indijâ un Zeilones fallâ wairak ne kâ 100 tuhft. pagani, kas sawus elkus atstahjuschi, taggad kristiga tizzibâ tohy pamahziti; 80 tuhft. kristiga tizzibâ usenenti, 500 no pascheem paganeem, par mahzitajeem un skohlmeistereem ismahziti, taggad pee saweem brakteem darbojahs, lai tohs pee Jesus Kristus warretu peewest; 41 tuhft. puiseni un 11 tuhft. meitinas skohlâs mahzabs sw. rakstus lassihht un zittas derrigas sinas eedabbuht.

• Benjaminus Wrancklinus.

Benjaminus Wrancklinus irr dsinnis 1706tâ gaddâ Bostones pilfatâ, Seemet-Amerikâ. Winna tehms bij swetschu-lehjejs un seepju-wahritajs, un lai gan winsch bij wehlejees ka dehls studeretu, tad tomehr sawas ne-eespehshanas dehl winsch dehlu jau winna desmitâ gaddâ no skohlas isuehme un lifte pee saweem animata-darbeem. Bet kad Wrancklinam us to nekahds preeks ne bij, nodewe winsch to pee gudrakeem meistereem. Ir tas neko ne palihdseja. Lassifchana bij sehna leelakais preeks, un gribbedams labpraht pulku grammatu mantohht, winsch gabje pee sawa wezzafa brahla ammatâ, kas kahdâ pilfatâ grammatu driekmannis bij. Ar leela preeku un uszihhtibu winsch scho ammatu mahzijahs. Swehtdeenas un zittos wakkas-brihschos winsch nodarbojahs ar uszihhtigu grammatu lassifchannu. Jo wairak winsch lassija, jo wairak winnam slahpe pehz sinaschanas, un ta tad zaur ne-apnikkuschu grammatu lassifchannu wairojahs arri winna sinaschana. Winna maltites ne bij nekahdas leelas riktes, bet ween drufziur mafses un weena glahse uhdens; to naudu, fo winsch no sawa brahta dabbuja, winsch ne istehreja, bet par to paschu labbas derrigas grammatas eegahdaja. Skohlâ buhdamam, winnam rehkinaschana bij grubta bijusi, bet taggad, tur winsch sawu dohmaschanas spehku bij lohziht mahzijees, ta winnam weegla leeta bij.

Tâ tad Wrancklinus neween sawas jaunibas deenas melloja sawu atfihschannu wairoht, bet winsch to darrijis lihds sawam firmam wezzumam; wehl sa-

wà 70tâ dšhwibas gaddâ wiaſch Svrantschu wallodu ismahzijsahs runnaht. Mums schis wihrâ tadeht tik wehrâ leekams, ka wiaſch to sibbenu-noweddeju un kahdu ſwehlejamu rihlu, ko par armo-niku ſauz, irr isdohmajis. R. U.

Miſſiones ſinnas.

Indijâ effoht kahds paganu Leelſkungs kriſtigu meitu ne ſenu apprezjeis, un grihbost par mahti ſawâ ſemmes gabbalâ kriſtigu tizzibu eewest, un arri drihs patš ſewi ſiltkees kriſtitees; tadeht taš arri dikti ušmannigi Bihbeli laſfoht. Taš effoht pirmais notiffums, ka Indijas eedſinnis Leelſkungs patš kriſtigu tizzibu peenehmis un par winnas iſplahſichanu gabda.

Berlines Wiſes rakſta, ka tur taggad 30 baſchadâs wallodâs — ir Latweeſchu wallodâ Bihbeler beedriba leekoht Bihbeler un jaunâs Teſtamenteš nodrukkaht preekſch iſſchlinkoſchanaš. Arri ar augſteem, leeſeem bohſtabeem preekſch neredſigeem leekoht Bihbeler turpat iſdrikketas. Lai Deewš ſwehti tahdu jauku darbu.

Awrîkâ no Wahzlemmes nupat fuggis ar 100 miſſionareem aišbrauzis un itt labbi nonahziš. Mahzitajs Arms tohs noſuhtijis. G. F. S.

Sluddinaſchana.

Rattoku eelâ, Jakobſohna „ſalkaja bohîe,“ us kurras durwim balts ſakkis, warr dabbuht wiſſadaš witzes, ſappiju, zukfuru, rošbnes, riſſu putraimus, pehrwes, zigarinaus, wiſnu un runnu par lehtaju maſku. 1

S i n n a s.

1) **Wiſſſajanaſu ſinnu** 21nâ Nummeri eelefoht 84tâ lappâ to deenu pehz ſwehtkeem, un to ſas tai weetâ jaw bij eelſis, isnenmoht, drukkereem itt neganti miſſſijees! Zo darbu paſteidfoht, ſas ar tahm 3 ſwehtku deenahm bij aplawehtš, isnehuuſchi Kawalla mahz. rakſtu (par „Biſchu mahjahm“) **galla wahr-dus**, ſas bijuſchi 84tu lappu ſabfoht, un tai weetâ eeliffuſchi P. S. r. r. . ga ſmeeklu ſaſſſina gallu. Dohſim ſchinnî Nummeri zeen. Kawalla mahz. ſaſſſa gallu un wiſſu to ſneeklu ſaſſſina, lai laſſſitaji weenu un it ohtru warr ſarwaſt, un luhgſim zeen. rakſſitajus un laſſſitajus, lai par to ne duſmo, bet paſmeijaſ, itt kâ mannim, redfoht nabbaga drukkera pahrbihjuſchu waigu, ſad ſcho wainu uſgahjam, — bij japameijaſ. Zo tahdi ehrii wehl naw redſei tannis 39 gaddos, ſamehr muſſu Wiſes pa paſauli ſtaiga. Ta eet kad pahreſteidſahs! To wainu ne warrejam tuhda pahrtaiſibt tadeht, ka jaw bij par wehlu. Tê tabs lappas drukkaja, tê winnas tappe ſapallatas, tê ar paſti winnas aiſſſreheje, pirms to wainu uſgahje. Zo ar ſwehteem ſwehtku darbeem darbedamees un uš ſawu leelu zeſlu, ko grihbū pirms Juhna deenâs ušnemt, ſataiſſdamees, mannim toggad tiſſai maſ wallas ar Wiſſſſim puhletees. Wehl luhbſam, ne duſmojeet par to wainu; jo woi tad paſaulê kahds zilwekš jaw bijis, kurrâ ſawâ ammatâ ne buhtu kahdu reiſi miſſſijees? Woi tad patš labbakais ſreheſneekš us leelu beedi ſchanjoht kahdu reiſi ne iſpuhdele tâ, ka noſpauſjahs un wiſſi ar leelu ſmeeſſchanoš ſmei-jahs? Puhs labba mahziba us preeſſſchdeenahm, ka, ſam irr azzis redſeht, taš loi redſ!

2) Zeen. **Wallemuſſſas mahz!** Juhſu 6 rubl. preeſſſch tizzibas beedreem **Alhta-Sibirîâ** eſſam dab-bujuſchi un tohs tâ apgabbadiſim kâ juhs luhgſchi. — Schinnis deenâs mums ſataiſſch grabmata pee Koſmanura mahzitaja Sibirîâ, tad arri juhuſu leetu apgabbadiſim. Iſdarreet ir juhs mannu luhgſchannu ſelgawâ us Zahneem. S-3.

Babbibas un prezzu tirguš Nihgâ tai 28. Mai un Peepajâ tai 21. Mai 1860 gaddâ.

Maſſſajaja par:	Nihgâ.		Peepajâ.		Maſſſajaja par:	Nihgâ.		Peepajâ.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Iſchetw. (1 puhru) rudſu 180 lihdſ	1	90	2	—	1/2 puddu (20 mahz.) dſeſſes . 100	1	10	1	—
1/3 " (1 ") ſweeſchu 320 —	3	40	3	25	1/2 " (20 ") ſabaka . 115	1	25	1	40
1/3 " (1 ") meeſchu 160 —	1	70	1	90	1/2 " (20 ") ſchſichtu appinu	2	75	2	30
1/3 " (1 ") auſu . 120 —	1	30	1	20	1/2 " (20 ") ſchab. jublu gall.	2	60	2	—
1/3 " (1 ") ſirnu 150 —	2	50	2	30	1/2 " (20 ") ſrohna linnu	2	50	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudſu miſt.	1	85	2	—	1/2 " (20 ") brakfa linnu	1	35	1	20
1/3 " (1 ") bihdelet.	—	2	50	2	1 muzzu linnu ſeſtlu . . 5, 1/4 lihdſ	5	50	5	—
1/3 " (1 ") " ſweeſchu mil.	4	—	3	25	1 " ſilku . . . 9,25 —	9	75	8	50
1/3 " (1 ") meeſchu putraim.	2	40	—	—	10 puddu ſarſanas ſahſ . . .	4	90	4	50
10 puddu (1 bierawu) ſeena .	3	50	—	—	10 " baltaš rupjas ſahſ . . .	4	90	4	50
1/2 " (20 mahz.) ſweeſta 350 —	3	60	3	—	10 " " ſmallas " . . .	4	90	4	50

Brihw driſſſeht.

No juhrmallas-gubernemente augſtas waldiſſchanaš puffes: Collegienrath G. Blaeſe, Jenſor. ſelgawâ, tai 31. Maij 1860. No. 90.